

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת היי שרה תשע"ו לפ"ק

בעיר בארא פארק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתפ"ה

ממנו שבועה חמורה, שים נא ירך תחת ירכי, כי על שידוך הגון יש לדקדק יותר מעל הונו ורכושו.

ואברהם השביע אותו שלא יקח מבנות הכנעני אלא ממשפחתו, אם כי גם הם היו עובדי עבודה זרה, וביאר בכלי יקר, כי אמונה תלויה בשכלו של אדם, וזה לא מתפשט מאבות לבנים בירושה, אבל מדות רעות הבאים מפאת החומר, כאכילה זמה וכליות וקנאה ושאר המדות, מתפשטים מהאבות לבנים, והכנענים מושחתים היו במדותיהם, על כן לא תקח אשה מבנות הכנעני.

ואליעזר נתן עיניו רק על מדה אחת, שהיא היסודית והעקרית בבחירת אשה, שתהיה בעלת חסד, שתאמר שמה גם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק (כד-יד), כי זהו שורש כל המדות, וכדאיתא במשנה (אבות ב-ט) שאמר רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו, צאו וראו איזהו דרך ישרה שידבק בה האדם, רבי אליעזר אומר עין טובה. רבי יהושע אומר חבר טוב. רבי יוסי אומר שכן טוב. רבי שמעון אומר הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר לב טוב. אמר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריכם, שבכלל דבריו דבריכם ע"כ. וכתוב ברבינו יונה (שם) כי אדם שמדה זאת שוכנת בקרבו, טוב הוא גם לחבריו ולשכניו ולכל העולם. גם מדת הנדיבות יש לו, כי אם הגוף והלב מתנדב לבני אדם לחפוף בכל חפצם ולעשות רצונם, כל שכן שיתנדב להם בממונו. וכל מדה טובה תשכון באדם כזה ע"כ. ומכל שכן ברבקה שנתגדלה בבית לבן הארמי, אשר ביקש לעקור את הכל, החליף משכורתו של יעקב עשרת מונים, היא צריכה להתרגל בבית יצחק הנהגה הפוכה ממה שראתה בבית אבותיה, רק אשה שיש לה לב טוב תוכל לוותר על חינוכה, ולשנות דרכיה. ולכן לא תקח לבני אשה מבנות הכנעני אשר 'אנכי' יושב בקרבו, האנוכיות, אני ואפסי, לא מקבלת דיעות משאר בני אדם,

ויריץ העבד לקראתה ויאמר הגמאיני נא מעט מים מכרך, ותאמר שמה אדוני (כד-יז). באור החיים הק' הקשה למה המעיט לשאול ממה שהתנה בתפלתו מתחלה, כי אמר ואומר אליה הטי נא כרך 'ואשתה', וכעת שאל ממנה רק 'הגמאיני' נא 'מעט' מים ע"ש. - והנה בתורה יש במסורה שני פעמים 'נא מעט מים', דין, ואידך יקח נא מעט מים (בראשית יח-ד). ויש להבין הקשר ביניהם.

וישוב אמר הכתוב, והאיש משתאה לה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא (כד-כא). ולכאורה 'מחריש לדעת' נראה כמיותר. וגם להבין מה היה ספיקו ההצליח ה' דרכו, בודאי שהצליח שנודמן לו הכל כמו ששאל מתחלה.

ולחלץ בפרשה, ויבא אל האיש והנה עומד על הגמלים על העין, ויאמר בוא ברוך ה' (כד-ל). ובמדרש (ב"ר ס"ז) כנען הוא אליעזר, ועל ידי ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך, ויאמר בוא ברוך ה' ע"כ. ויש להבין איך נתגלה זאת ללבן כעת שאליעזר יצא מכלל ארור לכלל ברוך.

ומתחלה נבאר עצם הפרשה, שהתורה מספרת באריכות שידוכו של יצחק, וכל עניני שידוכין שיש בכל הדורות שורשם מפרשה זו, וממנה יש ללמוד הנהגות שונות. הכתוב אומר (כד-ב) ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו, שים נא ירך תחת ירכי ואשביעך בה' וגו', אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו, כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך וגו'. הנה אליעזר היה תלמידו המובהק, דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, אברהם מסר בידו גם כל הונו ורכושו, המושל בכל אשר לו, כי סמך על יושרו ונאמנותו. בכל זאת כשהגיע לבחירת אשה עבור יצחק בנו, לא סמך עוד על דיבורו ונאמנותו, אלא דרש

לא מוכנת לוותר מאנכיותו לאחרים, אשה כזו לא יכולה לבוא לבית אברהם, ורק בעלת חסד אותה הוכחת לעבדך ליצחק. [ועיין בזה בספר חסידים סימן שעו, שעו, תתרטו].

אמנם אנו רואים בפרשה זו עוד יותר, שאמר הכתוב וירץ העבד לקראתה (כד-יז), וברש"י לפי שראה שעלו המים לקראתה (ב"ר ס-ה) ע"כ. ולכאורה כיון שראה ממנה המופת הגדול הזה שעלו מים לקראתה, אין לך הוכחה גדולה מזו, והסימן עם הגמייאני נא מעט מים ללא צורך הוא. וכתוב בספר דברי ישראל, שמכאן למדים שעיקר מבחן האדם היא לא ממופתים (וכמו שכתב ברמב"ם ה' יסודי התורה ח-א), אלא במדות טובות, ועד שלא בחן מדת נדיבותה לא הניח בזה דעתו.

ומצינו כיוצא בה גם בסוף הפרשה, ויביאה יצחק האהלה שרה אמו וגו' וינחם יצחק אחרי אמו (כד-טו). ובתרגום ואעלה יצחק למשכנא, וחזיא והא תקנין עובדהא כעובדי שרה אמיה, ונסיב ית רבקה. וכתוב בחידושי הגרי"ז דלכאורה הלא הכתוב אומר קודם זה, ויספר העבד ליצחק את כל הדברים אשר עשה (כד-טו), וברש"י גלה לו נסים שנעשו לו, שקפצה לו הארץ, ושנודמנה לו רבקה בתפלתו (ב"ר ס-טו), ואף על פי כן לא היה די בזה לראות שהיא צדיקת, רק כאשר ראה והא תקנין עובדהא כעובדי שרה, אז ונסיב ית רבקה ע"כ.

ויש להוסיף לזה רמז, כי הנגינה על תיבות 'ויביאה יצחק', הוא מונח רביעי, כי חוץ מהשני נסים הנוכרים לעיל היה שם עוד שני נסים, חדא, שעלו המים לקראתה, שנית, שבקשו להאכיל לאליעזר סם המות, ובא גבריאל והחליף הקערה אשר בה סם המות, ונתנה לבתואל ומת (דעת זקנים בעלי תוספות כד-גה). ואם כן סיפר אליעזר ליצחק ארבעה נסים שהזמינו מן השמים בשידוך זה שיוכל להביאה ליצחק, ואף על פי כן לא נתקררה דעתו עד שראה מעשיה הטובים שהם דוגמת שרה. וזהו מונח רביעי, שהניח בהצד ארבעה הנסים שנעשו, ורק כאשר ראה מעשיה נחם אחר אמו.

*

ויש לומר בטעם שהסיבו נס זה שעלו לקראתה המים, שלכאורה היתה ללא צורך. אך ידוע כי אליעזר היה מופלג בצדקתו, והיה נזהר מחשש גזל, שהרי סתם גם פי בהמותיו בזמם, שלא ירעו בדרך בשדות אחרים, וכמו שנאמר ויפתח הגמלים (כד-לב), וכמבואר ברש"י שם (והובא בב"ר ס-ח). והנה יתכן שהבאר המים שיצאו שם השואבות, שייך לאדם יחידי, והם נוטלים משם המים בגזילה. ואם כי כולם שואבים ממנו, הרי מצינו בגמרא (עירובין ג:) שאמר רבי יהושע בן חנניה מימי לא נצחני אדם חוץ מאשה תינוק ותינוקת, תינוקת מאי היא, פעם אחת הייתי מהלך

בדרך, והיתה דרך עוברת בשדה, והייתי מהלך בה, אמרה לי תינוקת אחת, רבי לא שדה היא זו, אמרתי לה לא דרך כבושה היא, אמרה לי ליסטים כמותך כבושה ע"כ. (ואם כי רבקה כבר שאבה המים וקנאה אותה, ויש ביד אליעזר יאוש ושינוי רשות (סוכה ל), מכל מקום צדיק כאליעזר היה מתרחק גם מדבר הגזול גם באופן כזה).

אמנם מצינו באברהם שהוכיח את אבימלך על אודות באר הים אשר גזלו עבדי אבימלך, ואמר אברהם לאבימלך את שבע כבשות תקח מידי, בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת (בראשית כא-ל). וברש"י מריבים היו עליה רועי אבימלך ואומרים אנחנו חפרנוה, אמרו ביניהם, כל מי שיתראה על הבאר ויעלו המים לקראתו, שלו הוא, ועלו לקראת אברהם (ב"ר נד-ה) ע"כ. הרי לנו כי אין המים עולים כשהוא גזולה, אלא למי שהוא שלו, על כן כדי שיוכל אליעזר ליקח ממנה המים, הוצרכו מתחלה לנס שיעלו המים לקראתה, ומזה נתברר לו שאין בזה חשש גזל.

*

והנה מה שאמר מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו, יש לומר, דאיתא במדרש (ב"ר נט-יב) לעת ערב לעת צאת השואבות (כד-יא), אמר רב הונא בשעה שאדם הולך ליקח אשה, ושמע קל כלביא מנבחין, הוא מצית מה אינון אמרין, לעת ערב לעת צאת השואבות ע"כ. והיא מדרש פליאה להבין כוונתם בזה. והגה"ק מוה"ר שלמה קלוגער זצ"ל בספרו שו"ת האלף לך שלמה (השמות לשו"ת אור"ח סימן לו) כתב לפרש, כי להתודע מעלת האדם אינו מן אהביו רק מן שונאיו, כי האוהבים יתכן שתהיה אהבה מקלקלת השורה, אך משונאיו יהיה מכיר האמת אתם אם לא, כי אם יבואו לשאול על איזה אדם שהוא באמת רע מעללים, אז ישיב המשיב בקול גדול על זה תשאל הרי הוא כך וכך, אבל אם ישאל על האדם שהוא באמת תמים במעשיו, אז אף שהשונא ידבר רע, לצעוק לא יוכל, רק ישיב בשפה רפה ויקטין מעשיו, ולזה מן קול השונא ומדבורו אפשר להכיר אם אמת או שקר. ולכך הנה עת צאת השואבות לשאוב מים, הנה זה דרכם כסל למו לדבר בגנות כל אדם, וכעין שאמרו חז"ל (גיטין פט). משעה שישאו ויתנו בה נשים מוזרות בלבנה, כן נמי דרך השואבות. וזהו שאמר המדרש, אם הולך לישא אשה ושמע קול כלבים המנבחים, היינו השומע האנשים הדומים לכלבים ומנבחין, הוא מצית מה אינון אמרין, אם בקול גדול או בקול נמוך, ולכך בא לעת ערב לעת צאת השואבות ע"כ.

אך בתפארת יהונתן בפרשתנו כתב בזה, דאיתא בגמרא (בבא קמא ס:) כלבים בוכים מלאך המות בא לעיר, כלבים משחקים אליהו הנביא בא לעיר ע"ש. והנה בשורת השידוך

דאערעט תמן בירא דמרים, ובגין כך כתיב העינה בה"א (רומות על ה' אחרונה של שם הוי"ה שהיא סוד השכינה) ע"כ. ואם כן נתגלה שם או לרבקה בארה של מרים בתוך העין והלכה לשאוב. ובארה של מרים ניכר גם לעיני בשר, כדאיתא בגמרא (שבת לה.) שהוא כמין כברה בים נסלע עגול ועשוי ככברה] ע"ש. ואיתא במדרש (ויק"ר כב-ד) ונשקפה על פני הישימון (במדבר כא-ב), שכל מי שהוא עולה על ראש הר ישימון, ורואה כמין כברה קטנה בים טבריא, זו היא בארה של מרים ע"ש. ואם כן גם אליעזר היה יכול להכיר שהמים ששאבה רבקה הוא מבארה של מרים.

והנה איתא במדרש תלפיות (ענף י"ן) דכמו שאמרו חז"ל (יומא עה.) טעם כל המינים טעמו במן ע"ש. כמו כן טעמו בבארה של מרים טעם כל המשקין. ונדב ואביהו שנתחייבו מיתה למאן דאמר דשתויי יין היו (ילקוט ויקרא תקנד), היינו שהיו שותים מים מהבאר וכיוונו לין וכו' ע"ש. ומעתה כיון שהיה הבאר דומה לתכונת המן, הרי מצינו במן שהיה בה ברכה, שהממעיט לא החסיר (שמות טז-ח), שנשלח לה ברכה שגם מי שלקט מן מעט, כשמדדו בביתו לא מצא חסר מעומר, איש לפי אכלו לקטו. אם כן יש לומר דתכונה זו יש גם בבארה של מרים, שגם במעט ממנה נכנס ברכה להיות שבע מצמאנו, ואין מן הצורך לשאוב ממנה הרבה. ולכן מתחלה התפלל והיה הנערה אשר אומר עליה הטי נא כרך 'ואשתה', אבל אחר זה כשראה שהמים עלו לקראתה זהו בארה של מרים, על כן מזה אין צריכין הרבה, שהוא דוגמת המן, ולכן אמר הגמאיני נא 'מעט' מים מדרך, כי בשתיית בארה של מרים סגי לרוות הצמאון גם במעט.

*

ואמרו עוד במדרש (ויק"ר שם) מעשה במוכה שחין אחד שירד לטבול בטבריא, וארעת שעתה וטפת לבירא דמרים ואסחי ואתסי ע"ש. הרי לנו כי בארה של מרים מרפא. ואיתא ברמ"א (א"ח סימן רצ"ט סעיף י"י) דיש אומרים לדלות מים בכל מוצאי שבת, דבארה של מרים טובב כל מוצאי שבת כל הבארות, ומי שפוגע בו וישתה ממנו, יתרפא מכל תחלואיו ע"כ. ומקורו בספר כל בו (סימן מא) שהביא מעשה באדם אחד שהיה מוכה שחין והלכה אשתו במוצאי שבת לשאוב מים, ונתעכבה יותר מדאי, ונודמנה לה בארה של מרים, ומלאה כדה מאותה מים, כיון שבאת אצל בעלה כעס עליה על שאיחרה כל כך, ומרוב כעסו נפל כדה משכמה ותשבר הכד, ובכל מקום שניתנו נרפא השחין ע"כ.

עוד איתא במדרש (במדבר יח-כב) מעשה בשיחין, אחד סומא שירד במים לטבול, נודמנה לו בארה של מרים וטבל ונתרפא ע"כ. הרי לנו גודל כוחו שמרפא גם סמיית עינים, ואיתא עוד בהקדמת ספר ספר נגיד ומצוה מביא

מסטרא דקדושה בא על ידי אליהו, שתעודתו לבשר בשורות טובות, ויש גם שידוך שבא על ידי הס"מ, הוא היצר הרע הוא השטן הוא המלאך המות (בבא בתרא טו.). ולכן יתבונן על הכלבים, אם הם משחקין הוא לסימן שאליהו בא, והזיווג על ידי אליהו, ואם לאו ח"ו הוא על ידי הס"מ ע"ש. ומעתה אליעזר ראה שהכל מסתבב כמו הסימן שעשה, אך לא ידע אם זהו מסטרא דקדושה או לא. ולכן היה 'מחריש' לשמוע קול הכלבים, כדי 'לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא', שאם זהו הצלחה אמיתית, אז אין הכלבים בוכים אלא משחקים, כי אליהו בא לעיר, ואם אין זה מוצלח, אז אין זה בשורה טובה, ולא בא מצד אליהו, ואז הכלבים בוכים, ועל כן מחריש לדעת בזה אם הצליח ה' דרכו.

*

ויש לומר בזה עוד, על פי מה שיסופר על רב אחד שנסע יחד עם משפחתו לעיירה רחוקה לדרך את בנם עם בתו של אחד מגבירי העיר, בדרך התעיפו, נכנס לפונדק לנוח ולשתות משהו. באו בדברים עם בעל הפונדק, ובתוך השיחה שאלוהו אם הוא מכיר את העשיר פלוני מהעיירה. בעל הפונדק אמר שכן מכיר הוא אותו, ואמר עליו שהוא רמאי וגנב ואין תוכו כברו. כשיצאו מהפונדק, אמר הרב לבני ביתו, עכשיו אני מבין את הפסוק מה שנאמר באליעזר, ואבוא היום אל העין (כד-מב). וברש"י מכאן שקפצה לו הארץ, ולכאורה קשה, מה צורך היה בקפיצת הדרך, וכי זמנו של אליעזר היה דחוק. ברם, אילו היה אליעזר הולך לאט, מן הסתם היה מתעייף והיה מתעכב בפונדקאי דרכים, והיה מדבר עם בעל הפונדק שהיה אומר לו שהוא מכיר את רבקה בת בתואל, שיש לה אח שהוא גנב ורמאי גדול. ואז היה אליעזר חוזר הביתה לאברהם אבינו בידים ריקות. לכן היה צורך בקפיצת הדרך, כדי שלא יהיה סיפוק בידו להתעכב במקום כל שהוא ע"כ.

ולכן כשראה אליעזר שקפצה לו הארץ מתחלה, וכעת נראה לעיני בשר שזהו שידוכו של יצחק, היה עומד ומשתאה, לדעת מאיזה סיבה היה לו קפיצת הארץ, אם זהו מצד שהצליח ה' דרכו, אך יתכן להיפוך, כי בהיות שבת זו של הנערה היא מושחתת במדותיהם ומעשיהם, וכדי שלא יוכל לשמוע מאנשי העיר את מהותם, קפצה לו הארץ להודמן לפניו רק את רבקה לבדה, כדי שלא לשמוע פגם משפחתה, ואם כן קפיצת הארץ לא היתה למהר השידוך, אלא כדי להסתיר את מהות ביתה שלא יודע לו מעשיהם.

*

וכעת נבא אל המכוון, דאיתא בזה"ק' בפרשתנו (קלב.) ותרד העינה (כד-טז), כתיב בה"א, רזא איהו

וכמו שכתב ברש"י כאדם נבהל ונאלם ובעל מחשבות, והיה 'מחריש' עבור 'הדעת' שנתעלה אצלו, ומשתאה ההצליח ה' דרכו הפרטית אם לא, שמתחיל כעת אצלו תקופה חדשה בחייו בהשגות גדולות בדעתו שהשיג כעת.

ומעתה יש לומר דכיון דכח בארה של מרים כחה עצומה בגשמיות וברוחניות, יש בה גם כן כח רפואה למי שנתקלל בארור לצאת ממנה לכלל ברוך. ולכן אליעזר שהיה שורה עליו קללת נח, שאמר לו אברהם, בני ברוך ואתה ארור, ואין ארור מתדבק בברוך (כד-לט), אבל כעת בשתיית המים הללו יצא לכלל ברוך, ונתרפא מקללתו. ולכן כאשר בא לבן ומצאו עומד על 'העין', שנתעלה בשתייתו להשגת ע' פנים לתורה, אמר לו 'בוא ברוך ה', עתה יצאת גם כן מכלל ארור להכנס לכלל ברוך. ולכן אמר אליעזר 'אלי' לא תלך האשה (כד-לט), וברש"י אלי כתיב, שהיה מחזר למצוא עילה להשיאו בתו ע"ש. ולא מצינו רמז זה לעיל בדברו אל אברהם, אך כיון שכעת הרגיש שנכנס לכלל ברוך, אם כן יוכל כבר אברהם לפנות גם אליו. וזהו שהיה מחריש לדעת ההצליח ה' דרכו אם לא, אם גם דרכו הפרטית הצליח להיות נכנס כעת לכלל ברוך.

ואיתא בגמרא (בבא מציעא פו:) בשכר יקח נא מעט מים, זכו לבארה של מרים ע"ש. ויש לומר דנרמז בזה גם הזכות שנודמן לרבקה בזיווגו עם יצחק בארה של מרים, כי בביאת המלאכים כעת לאברהם, הרי נתבשרה שרה בלידת יצחק, ובהחמד שעשה אברהם אז, זכה גם כן להחיש זיווגו של יצחק שתהיה בבארה של מרים. וזה נרמז באמרו 'יקח' נא מעט מים, כי קידושין נקרא קיחה, כי יקח איש אשה (דברים כד-א). ולכן בשני הפרשיות הללו נאמר 'נא מעט מים', כי במה שאמר אברהם יקח נא מעט מים זכו לבארה של מרים, שנתגלתה אז לרבקה, ואמר לה אליעזר הגמאיני נא מעט מים.

ואיתא במדרש בפרשתנו (ב"ר ס-ז) אמר רבי יעקב, רבי יוחנן דבית גוברין עבד ליה אפטורא [להפטיר את העם הבאים לדרשה, היה מסיים בפסוק זה], ומה אם אליעזר על ידי ששרת את הצדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך, ישראל שעושין חסד עם גדוליהם ועם קטניהם בידיהם וברגליהם על אחת כמה וכמה ע"כ. ויש בזה מוסר השכל כמה גדול השכר של העומד לימינו של חכם וצדיק באמונה ובמסירות.

מספר עץ חיים בשם הרה"ק רבי חיים וויטאל זצ"ל שסיפר וז"ל, כשבאתי אצל מורי האריז"ל ללמוד ממנו זאת החכמה, היא חכמת הקבלה, הלך מורי ז"ל לטבריא והוליכני עמו, ושם היה ספינה קטנה, וכשהיינו מהלכים בספינה בתוך המים כנגד העמודים של בית הכנסת הישן [ששם הוא מקום בארה של מרים כמבואר במדרש רבה הנ"ל], לקח מורי ז"ל כוס אחד ומילא אותו מים מבין העמודים והשקה לי אותם, ואמר לי, עכשיו תשיג בזאת החכמה, כי אלו המים ששתית היו מבארה של מרים, ומאז ואילך התחלתי להכנס בעומק החכמה הזאת ע"כ (והובא גם בשם הגדולים מערכת גדולים אות ח').

ובפרדס יוסף (פ' קרח אות כו) הוסיף, דכיון דחזינן שיש כח במים אלו לפקוח עיניו של סומא, כמו כן יש בה כח לפקוח עיני השכל ברוחניות, להשיג חכמת התורה ביתר שאת ויתר עז ע"כ.

והנה בערבי נחל (דרוש ב' לפסח) הקשה בשם השל"ה הק', דבכמה מקומות מצינו שהתורה נדרשת במ"ט פנים (במדב"ר ב-ב), ולפעמים איתא ע' פנים לתורה (שם ג-טו), דיש שבעים אנפין לאורייתא. ותירץ כי ההשגה האפשרית לכל אדם הוא רק במ"ט שערי בינה, והם אינם משיגים רק מ"ט פנים לתורה, אבל הזוכים להשער הנו"ן הם משיגים ע' פנים לתורה, כי שער הנו"ן הוא שם אהי"ה שעולה כ"א, הרי מ"ט וכ"א הוא שבעים עכ"ד. וכן כתב במגלה עמוקות (אופן יב). ואם כן בארה של מרים שפוקחת עיני האדם, מעלה את האדם בחכמת התורה, שאם כי בדרך כלל השגת התורה הוא רק מ"ט פנים, הוא מתעלה כעת בהשגת התורה לע' פנים.

ולכן כאשר הרגיש אליעזר שבארה של מרים נודמנת לה לרבקה, אמר לה הגמאיני נא 'מעט' מים מכרך, שיש בזה אותיות מ"ט ע', המים הוזה מעלה את האדם בהשגת התורה ממ"ט פנים לתורה עד השגת ע' פנים לתורה. וזה הרגיש לבן בבואו אל אליעזר, ויבא אל האיש והוא עומד על הגמלים על 'העין' (כד-ל), שהגיע השגתו עד ע' פנים לתורה.

והנה אליעזר בעת ששתה מבארה של מרים, הרגיש שינוי גדול בעיני השכל שלו, ודעתו התעלה בהשגות שלא השיג עד הנה (וכמו שהיה אצל רבי חיים וויטאל). וזהו שאמר הכתוב, והאיש משתאה לה 'מחריש לדעת',

הגליון הזה נתנדב על ידי

מוה"ר ר' לוי יצחק לינדנער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למזל טוב	מוה"ר ר' יוחנן אליעזר כ"ץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למזל טוב	מוה"ר ר' שמחה פריעדמאן הי"ו לע"נ אמו מרת חנה ב"ר אליעזר הכהן ע"ה נפמרה ג' כסלו תש"ע לפ"ק - ת.נ.צ.ב.ה
מוה"ר ר' ישראל באדאנסקי הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלחת בנו למזל טוב	מוה"ר ר' עקיבא יוסף פישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצוות	מוה"ר ר' יושע דוד הערשקא הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב